

VANHUS PAISIOS PYHÄN VUOREN ISIEN KOKEMUKSESSA

Athosvuoren Pyhän Andreaan skiitan johtaja arkkimandriitta Efraim

Kysymys: Arkkimandriitta Efraim, voisitteko kertoa meille joitakin muistoja isä Paisioksesta, koskapa tunsitte hänet?

Vastaus: Olen tuntenut edesmenneen rakkaan vanhuksemme, isä Paisioksen, vuodesta 1974 lähtien. Hän kunnioitti ja rakasti aina aivan erityisesti edellistä kilvoituspaikkaani, Filotheoksen luostaria, sillä hänet oli vihitty munkiksi juuri siellä. Hän ei kuitenkaan lopulta jäänyt sinne, koska ei fyysisesti kestänyt siellä tuolloin vallinnutta kosteutta. Lausun hänestä oman käsitykseni, joka ei pyri olemaan minkäänlainen ylistyspuhe, sillä pyhät eivät tarvitse ylistyksiä syntisiltä.

Isä Paisios oli Jumalan opettama vanhus, sillä kaikkein syvällisimmät uskon totuudet munkkilaisuudesta ja jumaloitumisesta hän tuli tietämään omakohtaisesti, taivaasta käsin saamallaan opetuksella. Hänellä oli persoonallisia hengellisiä kokemuksia niin demoneista, pyhistä kuin enkeleistä. Hän sai monesti nauttia sekä luomattomasta valosta että mielen tempautumisesta taivaaseen, jotka molemmat ovat luostarielämän ehdottomia huippuhetkiä.

Hän eli aina yksinään – ei kuitenkaan omavaltaisuudesta, vaan säilyttääkseen kilvoituksensa salassa jopa niiltä munkeilta, jotka tunsivat hänet hyvin. Koska lakkaamaton sydämen rukous toimi hänessä jo munkkiuden varhaisvuosista lähtien ja koska hän oli luonteeltaan hyvin urhoollinen, leijonankaltainen sielu, hän antautui moniin askeettisiin kilvoitusvaikeuksiin, jotka ovat jääneet tuntemattomiksi meille Athoksella asuvillekin. Hän teki näin, jotta voisi kokea henkilökohtaisesti kaiken sen, mitä munkkiudesta oli oppinut kirjojen välityksellä. Hämmästelten kuinka tarkasti hän noudatti elämässään täydellisen erakkoelämän periaatteita! Askeettina ja erakkona Athosvuorella ei näet pidetä sitä, joka monista hyvin ymmärrettävistä syistä on mennyt asumaan täydelliseen yksinäisyyteen, vaan sitä, jonka Pyhä Henki salaisella tiedonannolla ja kokemuksella on kutsunut tällaiseen elämäntapaan. Kristuksen antamaan armolahjaan perustuu se, miten me elämme ja mitä elämäntapaa noudatamme. Hän ei kuitenkaan pakota meitä armolahjojemme toteuttamiseen, vaan ainoastaan paljastaa meille sitä koskevan tahtonsa jonkun ihmisen kautta.

Rakastamamme vanhus Paisios eli kuten kristinuskon varhaisvuosisatojen suuret pyhittäjäisät. Athosvuoren munkkien kokemuksen ja mielipiteen mukaan hän on suuri pyhä. Tällä tavoin me siellä kaikki ajattelemme hänestä. Meitä ei kuitenkaan askarruta se, julistetaanko hänet joskus pyhäksi tai milloin niin mahdollisesti käy. Joskus virallinen pyhäksijulistaminen saattaa viipyä pitkäänkin. Näin kävi muun muassa pyhän Kosmas Aitolialaisen kohdalla, kuten tiedämme. Vaikka pyhä Kosmas kärsi marttyyrikuoleman jo vuonna 1779 ollessaan 65-vuotias, hänen pyhäksijulistamisensa tapahtui vasta vuonna 1961. Tällaisesta viivytyksestä pyhät eivät menetä mitään. He eivät myöskään itse kiirehdi tullakseen kunnioitetuiksi tässä maailmassa pyhinä. Monet ja meiltä salatut tekijät säätelevät pyhäksi julistamisen prosessia.

Olen äärettömän kiitollinen siitä, että sain tuntea isä Paisioksen. Koetan myös panna täytännön hänen Jumalan valaisemia neuvojaan, vaikka en luonnollisestikaan ole onnistunut siinä. Tätä en sano jonkinlaisena nöyryyden osoituksena, vaan lähinnä julkisena synnintunnustuksena. Ei ole helppo asia yltää sellaisiin suuriin hengellisiin korkeuksiin kuin isä Paisios.

Isä Paisioksessa haluan kiinnittää huomiotanne vielä siihen, ettei hän ollut pappi, vaikka olisi voinutkin olla, sillä hänellä ei ollut mitään pappeuden estettä – olihan hän viettänyt koko elä-

mänsä kuin enkeli. Monesti häneltä kysyttiin, miksei hän ollut ryhtynyt papiksi. Sydämen yksinkertaisuudella ja vähän hymyillen hän tällöin vastasi olevansa Herran palvelija ja sanoi, että jos Herra joskus kutsuu hänet papiksi, hän suostuu mielihyvin. Tällä tavoin isä Paisios oli ohjaamassa meitä korkeimpaan ihmisen ulottuvilla olevaan elämäntapaan, joka on munkkius ja joka sellaisenaan riittää meille. Isä Paisioksen mittoihin yltänyt munkki on jo kaikin tavoin hengellisesti ehyt ja kokonainen eikä häneltä puutu mitään. Pyhällä Vuorella tärkein asia ei suinkaan ole papiksi tulo, vaan se, että ihmisestä tulee oikea ja aito munkki. Isä Paisios seurasi samannimisen suuren pyhänsä jalanjalkia ja on meidän syntisten tajunnassa itsekkin todella suuri.

Valamon kansanopiston seminaari "Kristuksesta ja Kirkosta älkää etääntykö; sisä- ja ulkolähetys Ortodoksisessa kirkossa" 26.5.2002; käänös Hannu Pöyhönen; julkaistaan tekijän luvalla